

BİRİNCİ BÖLÜM

KARAR

MEHMET ÇELİKKIRAN BAŞVURUSU

Başvuru Numarası : 2013/9648

Karar Tarihi : 20/1/2016

Başkan : Burhan ÜSTÜN
Üyeler : Serruh KALELİ
Hicabi DURSUN
Erdal TERCAN
Hasan Tahsin GÖKCAN
Raportör : Mehmet Sadık YAMLI
Başvurucu : Mehmet ÇELİKKIRAN
Vekili : Av. Feyzullah CİHANGİR

I. BAŞVURUNUN KONUSU

1. Başvuru, vazife malulü sayılma istemiyle açılan davanın Askeri Yüksek İdare Mahkemesi (AYİM) tarafından gereği gibi incelenmeyerek reddedilmesi nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının ihlal edildiği iddiasına ilişkindir.

II. BAŞVURU SÜRECİ

2. Başvuru, 26/12/2013 tarihinde Osmaniye 1. Asliye Hukuk Mahkemesi vastasıyla yapılmıştır. Başvuru formu ve eklerinin idari yönden yapılan ön incelemesi neticesinde belirlenen eksiklikler giderilmiş, başvurunun Komisyona sunulmasına engel teşkil edecek bir eksikliğin bulunmadığı tespit edilmiştir.

3. Birinci Bölüm Birinci Komisyonunca 5/5/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik incelemesinin Bölüm tarafından yapılmasına karar verilmiştir.

4. Bölüm Başkanı tarafından 11/7/2014 tarihinde, başvurunun kabul edilebilirlik ve esas incelemesinin birlikte yapılmasına karar verilmiştir.

5. Başvuru belgelerinin bir örneği bilgi için Adalet Bakanlığına (Bakanlık) gönderilmiştir. Bakanlığın 11/9/2014 tarihli görüş yazısı 24/9/2014 tarihinde başvurucuya tebliğ edilmiştir. Başvurucu, Bakanlık görüşüne karşı beyanlarını 8/10/2014 tarihinde ibraz etmiştir.

III. OLAY VE OLGULAR

A. Olaylar

6. Başvuru formu ve eklerinde ifade edildiği şekliyle ilgili olaylar özetle şöyledir:

7. Başvurucu; Ağustos 1998 celp döneminde Manisa Kırkağaç Jandarma Er Eğitim Alay Komutanlığında jandarma komando sınıfında zorunlu askerlik hizmetine başladığını, üç aylık eğitimin ardından Diyarbakır 7. Kolordu Komutanlığına gönderildiğini, buradan da Diyarbakır Dicle Jandarma Bölük Komutanlığı emrinde komando olarak PKK terör örgütüne yönelik operasyonlara katıldığını ifade etmiştir.

8. Başvurucu; operasyonlar nedeniyle ağır teçhizat ile kilometrelerce yol yürüdüğünü, soğuk kış şartlarına rağmen dağlarda yattığını, yine böyle bir operasyon dönüşü rahatsızlandığını, yapılan muayene sonucunda tüberküloz teşhisi konularak askerliğe elverişsiz olduğuna ve terhisine karar verildiğini belirtmiştir.

9. Başvurucu, Sosyal Güvenlik Kurumu Başkanlığına başvurarak vazife malulü sayılmasını ve vazife malulü maaşı bağlanmasını talep etmiş ancak başvurusu reddedilmiştir.

10. Başvurucu, bu işleme karşı önce adli yargıda dava açmış; Osmaniye 1. Asliye Hukuk Mahkemesi iş mahkemesi sıfatıyla baktığı davada 12/4/2012 tarihli ve E.2009/603, K.2012/267 sayılı kararıyla yargı yolu görevsizliği nedeniyle davanın reddine karar vermiştir.

11. Bunun üzerine başvurucunun AYİM’de açtığı davada önce dilekçenin reddine karar verilmiş, dilekçenin yenilenmesi üzerine görülen dava ise AYİM 3. Dairesinin 7/11/2013 tarihli ve E.2013/333, K.2013/1326 sayılı kararıyla esastan reddedilmiştir. Karar gerekçesi şöyledir:

“Dava dosyası ve kurum işlem dosyasının incelenmesinde, 21/8/1998 tarihinde Şubeden sevk ile asker edilen davacının askerliğinin yaklaşık 4-5’inci ayından itibaren tüberküloz teşhisi konularak tedavi ve hava değişimi verildiği, Diyarbakır Asker Hastanesinin 18/8/1999 gün ve 4431 sayılı raporu ile “solda tüberküloz florezisi sekeli” teşhisi konularak askerliğe elverişli olmadığı belirtilmesi üzerine terhis edildiği, sonradan aylık bağlanması istemiyle yaptığı müracaatın reddedilmesi üzerine vekil aracılığıyla dava açtığı anlaşılmaktadır.

...

Davacı askerlik hizmetini yerine getirirken görevli olduğu sırada rahatsızlanmış, rahatsızlığı ile ilgili olarak bir müddet hava değişimine gönderilmiş, hava değişimi sonunda hakkında askerliğe elverişli değildir raporu düzenlenmiştir. Davacının akciğer tüberkülozu rahatsızlığının askerlik görevinin sebep ve tesiri ile meydana geldiğine dair soyut iddiası dışında bir bilgi ve belge ortaya konulmadığı gibi, dosya kapsamından da bu yönde bir bilgi de elde edilmemiştir. Davacı taraf askere alma sırasında bu rahatsızlığının olmadığını bunun vazife malulü sayılmak için yeterli olduğunu iddia etmiş ise de; yasal hükümlerin açık tespitlerine nazaran maluliyeti doğuran hadisenin askerlik hizmetinin sebep ve etkisi ile oluşmasının şart olarak koşulması karşısında hadisede görev malullüğünün oluşmadığı kanısına varılmıştır. (Konuyla ilgili birebir örtüşen Askeri Yüksek İdare Mahkemesinin kararları da bu yöndedir. Örn. AYİM 3.D. E.2011/1759 K.2011/2463, 3.D E. 2005/259, K.2005/273, E.2011/2120, K.2012/2107)”

12. Kararda Başsavcılık, başvurucunun hastalığının görevin neden ve etkisi ile oluşup oluşmadığının anlaşılması için bilirkişi mütalaası tespit ettirilmesi ve alınacak rapora göre karar verilmesi gerektiği yönünde görüş bildirmiştir.

13. Karar 3/12/2013 tarihinde tebliğ edilmiş ve başvurucu karar düzeltme yoluna gitmeksizin 26/12/2013 tarihinde bireysel başvuruda bulunmuştur.

14. AYİM kararında atıf yapılan AYİM 3. Dairesinin 24/2/2005 tarihli ve E.2005/259, K.2005/273 sayılı kararında ise şöyle denilmiştir:

“ ...

Davacının hastalığı olan “geçirilmiş akciğer tüberkülozu” ile ilgili GATA Komutanlığının başka bir dava dosyası nedeniyle 15.03.2003 tarih ve 9029-753-03/153 sayılı ‘... Ülkemiz koşullarında hemen hemen olguların tamamında tüberküloz basili çocukluk çağında alınmakta ve bağışıklık sisteminin baskılanmasına neden olan hastalıklar açlık, aşırı yorgunluk gibi fiziksel etmenler, yoğun psikolojik stres ve bağışıklık sistemini baskılayan ilaçların kullanımı gibi pek çok olumsuz faktörlere bağlı olarak hastalık tekrar oluşmakta çoğunlukla beyin, beyin zarları ve akciğerlerde hastalık tablolarına neden olmaktadır.

Tüberküloz ülkemizde günümüz koşullarında gittikçe artan oranlarda karşılaşılan bir hastalıktır. Bu açıdan TSK’lerinde görevli herhangi bir personel ile sivil hayatın içinde olan kişiler arasında risk açısından bir fark olmadığı değerlendirilmiştir. Sonuç olarak hastalığın oluşumunda askerlik görevinin neden ve tekisin olamadığı (menfi) kanaatine varılmıştır.’ şeklinde görüş bildirilmiştir.

“ ...

Yukarıda açıklanan tıbbi mütalaalar karşısında davacının durumu yeterince açıklığa kavuştuğundan yeniden tıbbi görüş istenilmesine veya bilirkişiye başvurulmasına gerek görülmemiştir.

“ ...”

B. İlgili Hukuk

15. 8/6/1949 tarihli ve 5434 sayılı Türkiye Cumhuriyeti Emekli Sandığı Kanunu'nun 44. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Her ne sebep ve suretle olursa olsun vücutlarında hasıl olan arızalar veya dışarı oldukları tedavisi imkansız hastalıklar yüzünden vazifelerini yapamıyacak duruma giren iştirakçilere (Malül) denir ve haklarında bu kanunun malüllüğe ait hükümleri uygulanır.”

16. 5434 sayılı Kanun'un 45. maddesi şöyledir:

“44 üncü maddede yazılı malullük;

a) İştirakçilerin vazifelerini yaptıkları sırada vazifelerinden doğmuş olursa;

b) Vazifeleri dışında kurumların verdiği her hangi bir kuruma ait başka işleri yaparken, bu işlerden doğmuş olursa;

c) Kurumların menfaatini korumak maksadıyla bir iş yaparken o işten doğmuş olursa (Maksadın ilgili kurumlarca kabul edilmesi şartıyla);

ç) Fabrika, atelye ve benzeri işyerlerinde, işe başlamadan evvel iş sırasında veya işi bitirdikten sonra, o işyerinde husule gelen ve yine o işyerinin mahiyetinden veya çalışma konusundan ileri gelen kazadan doğmuş olursa;

Buna (Vazife malüllüğü) ve bunlara uğriyanlara da (Vazife malülü) denir.”

17. 5434 sayılı Kanun'un 56. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Muvazzaf, yedek ve gönüllü erlerin silah altında buldukları esnada veya celp ve terhislerinde (Serbest sevkler dahil) sevkleri sırasında, Yedek Subay okulu öğrencilerinin gerek okulda, gerek okuldan evvelki hazırlık kıtasında vazife malulü olmaları halinde, kendilerine, öğrenim durumlarına göre, 657 sayılı Devlet Memurları Kanununun 36 ncı maddesinde tespit edilen giriş derece ve kademe tutarlarının, daha önce Devlet Memuriyetinde bulunmuş olanlardan kazanılmış hak aylıkları veya emekli keseneğine esas aylıkları, sözü edilen giriş derece ve kademe tutarının üzerinde olanlara bu aylıkları emeklilik gösterge tablosunda karşılığı olan derece ve kademe tutarının,% 70'i üzerinden aylık bağlanır.”

IV. İNCELEME VE GEREKÇE

18. Mahkemenin 20/1/2016 tarihinde yapmış olduğu toplantıda başvuru incelenip gereği düşünüldü:

A. Başvurucunun İddiaları

19. Başvurucu;

i. Askerlik öncesinde yapılan muayenesinde askerliğe elverişli olduğu ve emsallerinden daha sağlam görüldüğü için komando olarak naspedildiğini, askerlik hizmeti sırasında rahatsızlanması üzerine yapılan muayenesinde ise akciğer tüberkülozu teşhisi konulduğunu; hastalığın, zorlu koşullarda bölücü terör örgütüne yapılan operasyonlar nedeniyle ve dolayısıyla askerliğin sebep ve tesiriyle oluştuğunu zira ağır yük altında günlerce kilometrelerce yol yürüdüğünü, soğuk kış şartlarına rağmen dağlarda yattığını nitekim böyle bir operasyon dönüşü rahatsızlandığını,

ii. İş Mahkemesinde görülen davada Mahkemenin verem savaş dispanserine yazdığı yazıya verilen cevapta, askerlik öncesinde dispanserde verem tedavisi görmediğinin belirtildiğini, yine ara kararıyla sürekli iş göremezlik durumunun ve durumun askerlik görevinden kaynaklanıp kaynaklanmadığının tespiti amacıyla İstanbul Adli Tıp Kurumuna sevkini sağlandığını, Adli Tıp Kurumunca bir kısım muayene, tetkik ve testlerin yapılması öngörülmüşken Mahkemece delillerin toplanması işlemi tamamlanmadan görevsizlik kararı verildiğini ve gerekli incelemenin yapılmadığını,

iii. AYİM'in bilirkişi incelemesi yaptırmadan eksik inceleme yaparak hüküm kurduğunu, davalı idare veya yargı mercilerince hastaneye sevk edilip hastalığın ortaya çıkmasına neden olan etmenlerin tespitinin sağlanmadığını ve söz konusu etmenlerin yargı organı önünde tartışılmadığını,

iv. Belirtilen hastalıktan dolayı askerliğe elverişsizlik nedeniyle terhis edildiğinden iş bulamadığını belirterek Anayasa'nın 2. maddesinde düzenlenen sosyal hukuk devleti ilkesinin, 36. maddesinde düzenlenen adil yargılanma hakkının, 60. ve 61. maddelerinde düzenlenen sosyal güvenlik hakkının ihlal edildiğini iddia etmiş ve ihlalin tespiti ile 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

B. Değerlendirme

1. Kabul Edilebilirlik Yönünden

20. Anayasa Mahkemesi, olayların başvuru tarafından yapılan hukuki nitelendirmesi ile bağlı olmayıp olay ve olguların hukuki tavsifini kendisi takdir eder (*Tahir Canan*, B. No: 2012/969, 18/9/2013, § 16). Başvuru dilekçesi ve eklerinin incelenmesi neticesinde başvurucunun, vazife malulü aylığı bağlanmasına ilişkin davasının AYİM tarafından yeterli inceleme yapılmadan reddedilmesinden şikâyet ettiği anlaşılmıştır. Bu çerçevede başvuru adil yargılanma hakkı kapsamında hakkaniyete uygun yargılama yönünden incelenmiştir.

21. Başvurucunun iddiaları dayanakta yoksun olmadığı, ayrıca başka bir kabul edilemezlik nedeni de bulunmadığından başvurunun kabul edilebilir olduğuna karar verilmesi gerekir.

2. Esas Yönünden

22. Başvurucu ağır askerlik koşulları nedeniyle tüberküloz hastalığına yakalandığını, bu nedenle vazife malulü sayılması gerektiğini, bu istemle açtığı davada Adli Tıp Kurumundan ya da hastaneden rapor alınmadan eksik incelemeyle davasının reddedildiğini belirterek adil yargılanma hakkının ihlal edildiğini ileri sürmüştür.

23. Bakanlık görüş yazısında delillerin kabul edilebilirliği veya değerlendirilmesi gibi konuların öncelikle yerel mahkemeleri ilgilendirdiği ve delillerin kabul edilmesi ve yorumlanmasına ilişkin takdirin yerel mahkemelere ait olduğu, Anayasa’da güvence altına alınan haklar ve özgürlükler ihlal edilmediği sürece bunların bireysel başvuru konusu yapılamayacağı, AYİM’in yerleşik içtihadını mevcut başvuruda da uygulamak suretiyle davayı yasal dayanaktan yoksun bularak reddettiği ancak başvurunun zorunlu askerlik hizmeti sırasında ve bu hizmetten dolayı askerliğe elverişsiz hâle gelmesi ve malul duruma düşmesine yol açan rahatsızlığının sebebi ile maluliyetinin nedeninin hastane veya Adli Tıp Kurumunca değerlendirilebileceği, AYİM’de açılan davada bilirkişi incelemesi yapılmayarak eksik inceleme ile davanın reddedilmesine dair şikâyetin değerlendirilmesi sırasında bu hususların gözönünde bulundurulması gerektiği belirtilmiştir.

24. Başvurucu, Bakanlık görüşüne verdiği cevapta başvuru formunda ileri sürdüğü iddialara ilaveten AYİM’de ilk açılan davada verilen dilekçe ret kararının hatalı olduğunu zira vazife malulü aylığı yerine adi malullük aylığının da bağlanabileceğini belirtmiştir.

25. Anayasa’nın “*Hak arama hürriyeti*” kenar başlıklı 36. maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

“Herkes, meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahiptir.”

26. Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi’nin (Sözleşme) “*Adil yargılanma hakkı*” kenar başlıklı 6. maddesinin (1) numaralı fıkrası şöyledir:

“Herkes medeni hak ve yükümlülükleri ile ilgili uyuşmazlıklar ya da cezai alanda kendisine yöneltilen suçlamalar konusunda karar verecek olan, kanunla kurulmuş bağımsız ve tarafsız bir mahkeme tarafından davasının makul bir süre içinde, hakkaniyete uygun ve açık olarak görülmesini istemek hakkına sahiptir...”

27. Anayasa’nın 36. maddesinin birinci fıkrasında herkesin meşru vasıta ve yollardan faydalanmak suretiyle yargı mercileri önünde davacı veya davalı olarak iddia ve savunma ile adil yargılanma hakkına sahip olduğu belirtilmiştir. Anayasa’da adil yargılanma hakkının kapsamı düzenlenmediğinden bu hakkın kapsam ve içeriğinin, Sözleşme’nin 6. maddesi çerçevesinde belirlenmesi gerekir (*Onurhan Solmaz*, B. No: 2012/1049, 26/3/2013, § 22).

28. Sözleşme’nin 6. maddesinin (1) numaralı fıkrasında kişilerin, davalarının hakkaniyete uygun olarak görülmesini isteme hakları güvence altına alınmıştır. Hakkaniyete uygun bir yargılama için yargılama makamları, taraflarca ileri sürülen iddiaları ve gösterdikleri delilleri gereği gibi incelemek zorundadır.

29. Avrupa İnsan Hakları Mahkemesi (AİHM) içtihatlarına göre bir mahkemenin davaya yaklaşımının, mahkemenin, başvurunun iddialarına yanıt vermekten ve başvurunun temel şikâyetlerini incelemekten kaçınmasına neden olması hâlinde Sözleşme'nin 6. maddesi davanın düzgün bir biçimde incelenmesi hakkı bakımından ihlal edilmiş olur (*Kuznetsov/Rusya*, B. No: 184/02, 11/4/2007, §§ 84, 85). Sözleşme'deki hakların etkili bir biçimde korunması için davaya bakan mahkemelerin Sözleşme'nin 6. maddesine göre "tarafkların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi" vardır (*Dulaurans/Fransa*, B. No: 34553/97, 21/3/2000, § 33).

30. Bununla birlikte belirli bir davaya ilişkin olarak delilleri değerlendirme ve gösterilmek istenen delilin davayla ilgili olup olmadığına karar verme yetkisi esasen derece mahkemelerine aittir (Benzer yöndeki AİHM kararı için bkz. *Barbera Messegue ve Jabardo/İspanya*, B. No: 10590/83, 6/12/1988, § 68). Bu çerçevede mevcut yargılamada geçerli olan delil sunma ve inceleme yöntemlerinin adil yargılanma hakkına uygun olup olmadığını denetlemek Anayasa Mahkemesinin görevi kapsamında olmayıp Mahkemenin görevi, başvuru konusu yargılamanın bütünlüğü içinde adil olup olmadığının değerlendirilmesidir (*Muhittin Kaya ve Muhittin Kaya İnşaat Ltd. Şti.*, B. No: 2013/1213, 4/12/2013, § 27).

31. Başvurucu, komando olarak zorlu koşullarda yapılan operasyonlara katıldığını ve hastalığının bu sırada ve bu nedenle yani askerliğin sebep ve tesiriyle oluştuğunu ileri sürmüştü; AYİM ise akciğer tüberkülozu rahatsızlığının askerlik görevinin sebep ve tesiri ile meydana geldiğine dair başvurunun iddiası dışında bir bilgi ve belge ortaya konulmadığını, dosya kapsamından da bu yönde bir bilgi elde edilemediğini bu nedenle vazife malulü sayılma şartının oluşmadığını belirterek önceki kararlarına atıfla bilirkişi incelemesi yaptırmadan davayı reddetmiştir.

32. 5434 sayılı Kanun hükümlerine (bkz. §§ 15-17) göre vazife malulü sayılabilmek için malullüğün vazifenin yapıldığı sırada vazifeden doğmuş olması gerekmektedir. Bu bağlamda AYİM'in atıfta bulunduğu içtihadında (bkz. § 14), askerlikten önce bünyeye giren tüberküloz basilinin etkilerini ortaya çıkaran askerlik faktörlerinin vazife malullüğünün tespitinde önemli olmadığını değerlendirildiği anlaşılmaktadır.

33. Bu değerlendirme nedeniyle AYİM başvuru özelinde konuyu ayrıca incelememiş, genel kabulden hareketle başvurunun askerlikten önce söz konusu hastalığın basilini aldığı varsayımıyla davayı reddetmiştir.

34. Kural olarak Anayasa Mahkemesinin görevi herhangi bir davada bilirkişi raporu veya uzman mütalaasının gerekli olup olmadığına karar vermek değildir. Bilirkişi raporu benzeri delillerin kabul edilebilirliği ve değerlendirilmesi hususları derece mahkemelerinin yetkisi dâhilindedir (*Sencer Başat ve diğerleri [GK]*, B. No: 2013/7800, 18/6/2014, § 68). Bununla birlikte Anayasa'daki hakların etkili bir biçimde korunması için davaya bakan mahkemelerin Anayasa'nın 36. maddesine göre tarafların dayanaklarını, iddialarını ve delillerini etkili bir biçimde inceleme görevi vardır.

35. Somut olayda başvurunun askerlik öncesinde muayenesi yapılarak elverişli olduğu kabulüyle komando olarak nasedildiği, askerlik hizmeti sırasında rahatsızlandığı, muayenesinde akciğer tüberkülozu teşhisi konulduğu, tedavisinin ardından askere elverişli olmadığı raporu verilerek terhis edildiği hususlarında ihtilaf bulunmamaktadır. Bununla birlikte AYİM, akciğer tüberkülozu teşhisine ilişkin raporla askerliğe elverişli olmadığına ilişkin rapor ve terhisine ilişkin kayıtlar üzerinde başvurunun iddialarına yönelik inceleme yapmamıştır.

36. Başvuruya konu uyumsuzlukta başvuruçunun temel iddiası askerliğe elverişsiz hâle gelmesinin nedeninin ağır askerlik koşulları olduğu ve böylece askerliğin sebep ve tesiriyle malul olduğudur.

37. Tüberkülozun, yaşam koşullarıyla yakından ilintili bir hastalık olduğu dikkate alındığında başvuruçunun hastalığının teknik ve özel bilgi gerektiren tıbbi bir inceleme çerçevesinde değerlendirilmesi ve başvuruçunun içinde bulunduğu özel askerlik koşullarının anılan hastalığa yol açıp açmayacağına incelenmesi gerektiği açıktır.

38. Somut olayda başvuruçunun temel iddiasının, genel bir kabule dayalı olarak reddedildiği ve böylece davanın özünün gereği gibi incelenmediği sonucuna varılmaktadır.

39. Açıklanan nedenlerle yargılamaya bir bütün olarak bakıldığında başvuruçunun öznel durumunun dikkate alınmaması nedeniyle Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar verilmesi gerekir.

3. 6216 sayılı Kanun'un 50. Maddesi Yönünden

40. Başvuruçunu, ihlalin tespiti ile 100.000 TL manevi tazminat ödenmesine karar verilmesini talep etmiştir.

41. Bakanlık görüşünde, ihlal tespiti hâlinde hakkaniyete uygun bir tazminata hükmedilmesi gerektiği belirtilmiştir.

42. 30/3/2011 tarihli ve 6216 sayılı Anayasa Mahkemesinin Kuruluşu ve Yargılama Usulleri Hakkında Kanun'un "Kararlar" kenar başlıklı 50. maddesinin (1) ve (2) numaralı fıkraları şöyledir:

"(1) Esas inceleme sonunda, başvuruçunun hakkının ihlal edildiğine ya da edilmediğine karar verilir. İhlal kararı verilmesi hâlinde ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yapılması gerekenlere hükmedilir. Ancak yerindelik denetimi yapılamaz, idari eylem ve işlem niteliğinde karar verilemez.

(2) Tespit edilen ihlal bir mahkeme kararından kaynaklanmışsa, ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldırmak için yeniden yargılama yapmak üzere dosya ilgili mahkemeye gönderilir. Yeniden yargılama yapılmasında hukuki yarar bulunmayan hâllerde başvuruçunu lehine tazminata hükmedilebilir veya genel mahkemelerde dava açılması yolu gösterilebilir. Yeniden yargılama yapmakla yükümlü mahkeme, Anayasa Mahkemesinin ihlal kararında açıkladığı ihlali ve sonuçlarını ortadan kaldıracak şekilde mümkünse dosya üzerinden karar verir."

43. Mevcut başvuruda Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan hakkaniyete uygun yargılanma hakkının ihlal edildiği tespit edilmiş olduğundan 6216 sayılı Kanun'un 50. maddesinin (2) numaralı fıkrası gereğince ihlalin ve sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesi gerekir.

44. Başvuruçunu tarafından manevi tazminat talebinde bulunulmuş olmakla beraber yeniden yargılama yapılmak üzere dosyanın ilgili Mahkemesine gönderilmesine karar verilmesinin başvuruçunun ihlal iddiası açısından yeterli bir tatmin sağladığı değerlendirildiğinden başvuruçunun tazminat talebinin reddine karar verilmesi gerekir.

45. Dosyadaki belgelerden tespit edilen 198,35 TL başvuru harcı ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.998,35 TL yargılama giderinin başvuruçunuya ödenmesine karar verilmesi gerekir.

V. HÜKÜM

Açıklanan gerekçelerle;

A. Adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine ilişkin iddianın KABUL EDİLEBİLİR OLDUĞUNA,

B. Anayasa'nın 36. maddesinde güvence altına alınan adil yargılanma hakkının İHLAL EDİLDİĞİNE,

C. Kararın bir örneğinin adil yargılanma hakkının ihlalinin sonuçlarının ortadan kaldırılması için yeniden yargılama yapılmak üzere AYİM Üçüncü Daire Başkanlığına GÖNDERİLMESİNE,

D. Başvurucunun tazminat taleplerinin REDDİNE,

E. 198,35 TL başvuru harcı ve 1.800 TL vekâlet ücretinden oluşan toplam 1.998,35 TL yargılama giderinin başvurucuya ÖDENMESİNE,

F. Ödemenin, kararın tebliğini takiben başvurucunun Maliye Bakanlığına başvuru tarihinden itibaren dört ay içinde yapılmasına, ödemede gecikme olması hâlinde bu sürenin sona erdiği tarihten ödeme tarihine kadar geçen süre için yasal FAİZ UYGULANMASINA,

20/1/2016 tarihinde OYBİRLİĞİYLE karar verildi.

Başkan
Burhan ÜSTÜN

Üye
Serruh KALELİ

Üye
Hicabi DURSUN

Üye
Erdal TERCAN

Üye
Hasan Tahsin GÖKCAN